

SACRED BRIDGES

Scherzando, Basilius College en Sarband o.l.v. Stephen Connolly

3 mei 2014, Geertekerk, Utrecht | PROGRAMMA | 4 mei 2014, Grote Kerk, Driebergen

Miniatuur uit een 15e-eeuws Frans Geijdenboek, bij Psalm 6

WELKOM

Het was Stephen Connolly die twee jaar geleden na een workshop met Scherzando voorstelde om het concert Sacred Bridges uit te voeren. Zelf had hij dit met de beroemde King's Singers uit Engeland gezongen. Hij vond dit één van de meest indrukwekkende ervaringen uit zijn loopbaan.

Bovendien zou dit concert volgens hem een muzikaal weerwoord kunnen zijn op het toenemende wij-zij-denken in het huidige Nederland. Door zijn woorden voelde Scherzando zich aangesproken en uitgenodigd om Sacred Bridges uit te voeren met deze bekende musicus en met het vermaarde ensemble Sarband.

In Sacred Bridges – Geheiligde Bruggen – wordt een aantal psalmen van David gezongen, waarmee een poging wordt gedaan om de scheiding tussen de joodse, de christelijke en islamitische wereld te overbruggen.

Voor de artistiek leider van Sarband, Vladimir Ivanoff, was het een ontdekking om bij stil te staan, toen hij zich realiseerde dat de muzikale verscheidenheid aan psalmen vanuit één bron uit een ver verleden waren voortgekomen. Hij bracht de composities uit de 16e en 17e eeuw van Goudimel, Rossi, Sweelinck en Ufkî bij elkaar. Wij zingen de psalmen in de oorspronkelijke talen: Hebreeuws, oud-Frans en Ottomaans.

De musici van Sarband bespelen Turkse instrumenten waarmee zij, soms begeleitend, soms improviserend de drie werelden muzikaal met elkaar verbinden.

In samenwerking met het professionele kamerkoor Basilius College is het Scherzando een genoegen u dit concert aan te bieden als onderdeel van haar vierde lustrumviering.

Geheiligde Bruggen, op zoek naar verbinding in dagen van herdenken en bevrijding.

Een mooi concert wensen wij U toe.

*Helen Wolfs
Voorzitter Scherzando*

PROGRAMMA

SALOMONE ROSSI HEBREO

Psalm 124: 'Shir hamma'alót ledavid. Lulei 'adonái'

GENEEFSE PSALTER / CLAUDE GOUDIMEL / ALI UFKÎ

Psalm 9: 'De tout mon cœur' / 'Yā rezzâk'

GENEEFSE PSALTER / ALI UFKÎ / CLAUDE GOUDIMEL

Psalm 8: 'Ey perverdegârimız' / 'O nostre Dieu'

JAN PIETERSZOOM SWEELINCK (op basis van het Geneefse Psalter)

Psalm 6: 'Ne veuilles pas, ô Sire'

GENEEFSE PSALTER / CLAUDE GOUDIMEL / ALI UFKÎ

Psalm 6: 'Ne veuilles pas, ô Sire' / 'Allahu kaviyyün'

ITALIAANS-JOODSE LITURGIE

Psalm 113: 'Haleluyàh Halelù Avdè Adonày'

Solist: Chazan

GENEEFSE PSALTER / SALOMONE ROSSI HEBREO

Psalm 118: 'Odekhá ki 'anitáni'

ALI UFKÎ

Hüseyñî Peşrev Mevc-i deryâ

(instrumentaal)

SALOMONE ROSSI HEBREO

Psalm 111: 'Haleluyàh, 'Ode 'adonái'

*Detail van de Cantoria Luca della Robbia
(15e eeuw, Florence) – bron: Saïko*

ALI UFKÎ
Acem Pesrev
(instrumentaal)

HYMNE ALI UFKÎ
Acem ilâhî

GENEEFSE PSALTER / ALI UFKÎ / CLAUDE GOUDIMEL
Psalm 7: 'Ümîd tutub sana siğindim' / 'Mon Dieu, j'ay en toy esperance'

JAN PIETERSZOOM SWEELINCK (op basis van het Geneefse Psalter)
Psalm 7: 'Mon Dieu, j'ay en toy esperance'

GENEEFSE PSALTER / CLAUDE GOUDIMEL / ALI UFKÎ
Psalm 2: 'Pourquoy font bruit et s'assemblent les gens?' / 'Derler ki kovalum'

JAN PIETERSZOOM SWEELINCK (op basis van het Geneefse Psalter)
Psalm 2: 'Pourquoy font bruit et s'assemblent les gens?'

GENEEFSE PSALTER / ALI UFKÎ / CLAUDE GOUDIMEL
Psalm 5: 'Diyeceğim kelimâtımı Ya Allah' / 'Entends à la voix tres ardente de ma clameur, mon Dieu'

SALAMONE ROSSI HEBREO
Psalm 128: 'Shir hamma'alót'. 'Ashrei kol yere 'adonai'

*Detail van de Cantoria Luca della Robbia
(15e eeuw, Florence) – bron: Sailko*

In dit programmaboekje worden – vanaf blz. 9 – de gezongen teksten geflankeerd door de vertaling van de psalmen uit de Nieuwe Bijbelvertaling 2004 en, voor zover van toepassing, door de berijmde vertalingen van Petrus Datheen uit 1566. Datheen schreef bij elke psalm een samenvatting. Deze tekst staat, in iets toegankelijker Nederlands, boven de psalmen.

ENSEMBLE SARBAND

Sarband betekent Verbinding. Het woord 'sarband' stamt uit de Perzische muziektheorie en staat voor de 'geïmproviseerde brug' tussen twee onderdelen van een suite.

Initiatiefnemer en artistiek leider van het ensemble Sarband, Dr. Vladimir Ivanoff, muziekwetenschapper, onderzoekt en belicht de van oudsher muzikale verbindingen tussen Oost en West, tussen Jodendom, Christendom, Islam en andere culturen, én tussen heden en verleden. Hij is vooral geïnteresseerd in het scheppen van een diepgaander publiek bewustzijn voor culturele verscheidenheid en voor de patronen die ons waarnemen bepalen van de Ander en het Onbekende.

Het ensemble is in 1986 ontstaan naar aanleiding van een vruchtbaar seminar over de vraag op welke manier muziekstukken vroeger werden uitgevoerd. Samen zijn de musici op zoek gegaan naar het antwoord. Van daaruit ontwikkelen zij nieuwe muziekproducties voor Sarband waarin zij de muzikale tradities van hun geboorteland, hun persoonlijke geschiedenis en eigen creativiteit inbrengen. Zo is het ensemble zelf een interculturele trainingsplek voor communicatie en tolerantie.

Tot Sarband behoren 28 kunstenaars uit Bulgarije, Irak, Turkije, Libanon, Zweden, Engeland, Amerika, Duitsland, Italië en Jordanië, die in verschillende samenstellingen concerten geven.

Sacred Bridges is één van de producties.

Sarband is gespecialiseerd in het combineren van het 'spelen van de partituur' met unieke improvisaties. Het repertoire strekt zich uit van vroege Chinese muziek tot Saami Joik (Lapland), van vroeg-oosterse liturgische zang tot de muziek van Satie. Hiermee is een internationale reputatie verworven.

Sarband wil het publiek verrassen met muziek die in eerste instantie als 'vreemd' wordt ervaren, maar ook herkenning en waardering oproept. Deze muziek appelleert aan waarden als respect, gelijkwaardigheid, verzoening en tolerantie.

DE MUSICI

Vladimir Ivanoff emigreerde als kind van Bulgarije naar Duitsland. Hij studeerde daar musicologie, kunstgeschiedenis en theaterwetenschappen, en daarnaast luit en historische uitvoeringspraktijken. Hij deed een postdoctoraal onderzoek naar de vroege muzikale uitwisselingen tussen Oost en West.

Ivanoff geeft college aan diverse Europese en Amerikaanse conservatoria en universiteiten; hij heeft verschillende boeken gepubliceerd en schrijft regelmatig voor muziekvakbladen en encyclopedieën; hij geeft lezingen op internationale symposia en conferenties, en workshops voor de artistieke loopbaanontwikkeling van jonge musici. Met Sarband treedt hij op in concerten, theaterprojecten, voor radio en tv en maakt cd-producties in Europa, Azië en de USA. Sinds 2011 is hij artistiek leider van het muziekfestival *Tonfolgen* in Bonn, Duitsland.

Als componist en arrangeur werkt hij samen met talrijke kunstenaars met ver uiteenlopende achtergronden, waaronder *The King's Singers*, *Mystère des Voix Bulgare*, *Rias Chamber Choir*, en de *Berliner Philharmoniker*.

In *Sacred Bridges* speelt hij de *bendir*, een trommel.

Celaleddin Biçer (Turkije) studeerde *ney*, een karakteristieke Arabische rietfluit, en *kanun*, de Turkse citer. Hij werkt bij de Turkse Radio en Televisie Corporatie (TRT) en geeft les aan de Middle East Technical University in Ankara. Hij trekt ook door Europa, de VS en Azië met verschillende groepen en kunstenaars. Hij maakt sinds 2003 deel uit van Sarband.

Uğur Işık (Turkije) studeerde *ajaklı keman* en *ud* (cello en luit) en geeft inmiddels zelf les aan het conservatorium. Hij is solist bij de TRT en met kamermuziekensembles treedt hij op over de hele wereld. Hij componeerde en produceerde film- en tv-muziek en is verantwoordelijk voor de muzikale inhoud van het Turkse nieuwskanaal *A Haber*. Ter gelegenheid van 'Istanboel Culturele Hoofdstad van Europa' in 2010 produceerde hij een zeer uitgebreide bloemlezing van de Ottomaanse muziek. Hij maakte twee soloalbums. Sinds 2003 treedt hij op met het ensemble Sarband.

Salah Eddin Maraqa (Jordanië). Hij studeerde *kanun* aan het Nationaal Conservatorium. Hij vertegenwoordigde Jordanië als solist in vele internationale muziekfestivals en won diverse prijzen. Sinds 2000 woont Maraqa in Duitsland. Hij rondde in Münster een promotie-onderzoek musicologie af over duizend jaar oude Arabische muziek. Sinds 2010 maakt hij deel uit van ensemble Sarband.

Mustafa Doğan Dikmen (Turkije) begon als percussionist bij de TRT. Daarna studeerde hij zang aan het conservatorium. Hij kreeg les van grote meesters in Ottomaanse klassieke en religieuze muziek en studeerde tevens *ney*. Hij geeft les op verscheidene conservatoria, heeft een

eigen radioprogramma en treedt regelmatig op als solist en koordirigent bij de TRT. Sinds 1989 maakt hij deel uit van Sarband, ook als doğan/voorzanger.

Metin Erkuş (Turkije) studeerde af aan het conservatorium in Istanboel. Sinds 1989 volgt hij het pad van derwisj, de mystieke school van de Islam, de soefi-moslim. Hij participeert overal ter wereld in de optredens van de Mevlevi-derwisjdansers, de draaiende dansers. Sinds 1996 werkt hij mee aan het verspreiden van de boodschap van het ensemble Sarband: de spirituele leidraad van tolerantie.

GASTZANGER

Moshé Lewkowitz, de chazan/voorzanger bij de Liberaal Joodse gemeente in Utrecht, is gastzanger bij Sacred Bridges. Hij studeerde viool en schoolmuziek aan het conservatorium en is opgeleid tot beiaardier aan de Nederlandse Beiaardschool. Met veel plezier is hij stadsbeiaardier in Nieuwegein. Ruim 19 jaar was hij muziekconsulent voor steunpunten Kunstzinnige Vorming in de provincie Utrecht. Hij geeft les in viool, altviool en ensemblespel.

STEPHEN CONNOLLY

Stephen Connolly is het meest bekend als bas in het Engelse ensemble *The King's Singers*. Zijn zangersleven begon al op 7-jarige leeftijd in de parochiekerk van Leeds. Als 18-jarige kreeg hij een beurs voor de *School of Music and Drama* in Londen. Toen hij 21 was deed hij auditie voor het ensemble the King's Singers. Hij werd aangenomen en bleef 23 jaar lang aan dit ensemble verbonden, ook als co-director. Met deze groep voerde hij Sacred Bridges al eens

uit. Later heeft hij Sacred Bridges gedirigeerd, in samenwerking met andere koren.

Na zijn afscheid van de King's Singers nam Connolly het initiatief voor de oprichting van de *International A Capella School*, ter wille van ensemble- en koorzangers zodat ze een stapje verder kunnen komen. Tevens is hij hoofd geworden van de afdeling *Vocal Studies* aan het exclusieve *Cheltenham Ladies College*.

Stephen geeft masterclasses en workshops en is een veel gevraagd jurylid bij prestigieuze vocale concoursen. Muziek, zegt hij, zal altijd een groot deel van mijn leven blijven en met genoeg wil ik er toe bijdragen om volgende generaties musici te inspireren en op te leiden.

SACRED BRIDGES IN MUZIKALE EN HISTORISCHE CONTEXT

Het Boek der Psalmen is een van de drie poëtische boeken van het Oude Testament. Het omvat 150 psalmen die, na lange mondelinge overlevering, op schrift werden gezet¹. Zij passen bij alle denkbare vreugdevolle en droevige situaties van het menselijke leven, en bij alle kerkelijke handelingen. Vandaar dat in het Jodendom en in alle confessies van het Christendom de psalmen een centrale rol hebben in de liturgie en in de persoonlijke geloofsuitoefening. Anders is dat in de gebedsdiensten van de Islam, waarin onder meer uit de Koran religieuze teksten (soera) gereciteerd en gezongen worden. Het Boek der Psalmen wordt als een van de vijf heilige boeken van de Openbaring Gods geëerd.

Het concert Sacred Bridges biedt de mogelijkheid de op muziek gezette psalmen te zien in hun gemeenschappelijke betekenis voor de drie religies: als bron van spiritualiteit, als verbinding tussen traditie en moderne tijd, en bovenal als brug om mensen bij elkaar te brengen en te inspireren. De westerse en oosterse muziek vloeien in

elkaar over. De musici en zangers staan samen symbool voor de tijdloze geest van Sacred Bridges.

DE VIER COMPONISTEN

Salomone Rossi

De joodse componist Salomone Rossi (ca. 1570-1630) werkte aan het hof van de kunstminnende Gonzaga, hertog van Mantua. Net als in andere gebieden in Italië, dwong rond 1612 ook Gonzaga de joden in een getto te leven. Zijn waardering voor het veelzijdige werk van Rossi was echter zo groot, dat deze van het dragen van de jodenster werd uitgezonderd.

Uit het boek: *Hashirim asher leSholomo – Het lied van Salomo, van Rossi (± 1622)*

De joden in de diaspora hielden sterk vast aan de oude liturgische tradities. Muzikale vernieuwing, waaronder de meerstemmige Renaissance-muziek, bleef lange tijd verboden. Deze muziek had echter in Mantua al zijn weerklink gevonden, voordat het getto werd ingesteld.

Door de Hebreeuwse psalmteksten te verbinden met de moderne meerstemmige muziek, wist Rossi de brug te slaan tussen de joodse traditie en de behoefte aan vernieuwing.

Claude Goudimel

In 1562 werd de vertaling van het Boek der Psalmen, in opdracht van Calvijn, in het Frans voltooid door Clément Marot en Théodore de Bèze. Zo ontstond het Geneefse Psalmboek (Psalter). De poëtische teksten werden door Claude Goudimel (ca. 1520-1572) op basis van acht tonen zoals bij het Gregoriaans op muziek gezet.

Johannes Calvijn hechtte grote waarde aan de kwaliteit van de liederenbundel. Zijn eisen waren helder: de nieuwe melodieën moesten aanspreken, eenvoudig en eenstemmig zijn, niet afleiden van de inhoud en worden gezongen zonder begeleiding. Een toegang tot de bron voor iedereen; er stond geen priester of koor tussen de gelovigen en God.

Daarnaast componeerde Goudimel roerend eenvoudige vierstemmige toonzettingen met een intrigerend gebruik van syncopisch ritmes. Deze psalmen werden gezongen in de huiselijke kring, want muziek en het bespelen van instrumenten maakten een belangrijk deel uit van het culturele leven van veel gereformeerde gelovigen. Muziek werd gezien als een geschenk van God.

In de daaropvolgende decennia en eeuwen beleefde het Geneefse Psalmboek een ongeëvenaarde en vruchtbare verspreiding over de hele wereld. Al gauw verschenen vertalingen; als eerste de Nederlandse vertaling – ook in dichtvorm – van **Petrus Datheen** (1566). Nog steeds worden in enkele strenggereformeerde kerken de psalmen van Datheen gezongen.

Jan Pieterszoon Sweelinck

Van verbazingwekkend hoog niveau zijn de zeer bijzondere en complexe psalmmotetten van Sweelinck (1562-1621).

Hij was organist van de Oude kerk in Amsterdam, een stad waar een vrije, tolerante atmosfeer heerste. Bij welke kerk hij hoorde is tot nu toe niet echt vastgesteld; maar 'in verbinding staan' bracht hij zeker in praktijk.

Hij bewerkte Latijnse motetten voor de katholieke eredienst, improviseerde lutherse kerkmuziek op het orgel en publiceerde vier bundels met motetten van alle 150 psalmen, waarin de melodieën van het Geneefse Psalmboek volgens alle regels der polyfone kunst geniaal werden bewerkt.

Ali Ufkî

Heel bijzonder zijn de 15 psalmen van Ali Ufkî, uit het Frans vertaald in het Ottomaans en op muziek gezet in 1665 in Constantinopel.

Ufkî (ca. 1610-1675) werd als Wojciech Bobowski in Polen geboren in een protestants milieu en was kerkmusicus. Hij werd als jongeman gevangengenomen door de Tataren, verkocht aan het hof van de Sultan van Constantinopel en daar opgeleid. Hij werkte als vertaler, schatkistbewaarder en musicus. Hij bekeerde zich tot de Islam; zijn nieuwe naam werd Ali Ufkî.

Als kenner van twee werelden, de Islam en het Christendom, wijdde hij zich volledig aan het creëren van wederzijds begrip en het vergroten van respect voor beide culturen. Hij vertaalde de Bijbel in het Ottomaans, schreef een uitleg over de Islam in het Latijn en componeerde zelfs islamitische geestelijke liederen.

Zijn aantekeningen zijn waardevolle getuigen van de Ottomaanse hofmuziek van de 17e eeuw²⁾. Ufkî nam de

De psalmen van David uit het Frans vertaald door Petrus Datheen, 17e eeuw

originele melodieën van de psalmen van het Geneefse Psalmboek over en zette ze over in het Turkse Makam-systeem³. Hierdoor kregen de melodieën hun specifieke oosterse kleur en sfeer. Doordat de noten na elkaar worden gespeeld, niet in akkoorden, sloot Ufkî aan op de eenvoud van de melodieën in het Geneefse Psalmboek.

Een muzikale bezinning op het Boek der Psalmen doet op eenvoudige, volkomen vanzelfsprekende wijze de aanvankelijk aan elkaar tegengesteld lijkende werelden van Islam en Christendom samensmelten. Een transculturele prestatie zonder weerga.

Deze tekst is gebaseerd op bijdragen van Vladimir Ivanoff, artistiek leider van Sarband, en Judith Haug, dramaturg van Sarband.

Voetnoten:

¹) De meeste psalmen worden aan Koning David toegeschreven (1000-960 v.Chr.); andere psalmen aan de tijd vóór de Babylonische ballingschap (587-538 v. Chr.)

²) Acem İlâhî, Mevc-i Deryâ Pesrev en Acem Peşrevi worden in Sacred Bridges uitgevoerd.

³) Kenmerkend voor het Makam-systeem is de snelle maatwisseling b.v. 7/4, 4/4, 2/4. Het octaaf is door gebruik van kwarttonen in 53 tonen verdeeld.

DERWISJES

Net als christelijke kloosterlingen leggen de derwisjes geloftes af en hebben zij zich als orde verschillende taken gesteld.

Hun rituele dans gaat volgens een vast patroon. De rechterhand wijst iets omhoog om de hemelse zegen te ontvangen, die vervolgens met de neerwaarts gehouden linkerhand aan de aarde wordt doorgegeven.

Datheen: Het volk Gods, dat verlost is van groot gevaar, bekend dat dit niet is gebeurd door menselijke kracht maar alleen door Gods goedheid.

קכד

Een pelgrimslied van David

1

שיר המעלות לדוד
לולי יהוה שהיה לנו
יאמר-נא ישראל

*Was de HEER niet voor ons geweest, – Israël, blijf
het herhalen –*

2

לולי יהוה שהיה לנו
בקום עינו אדם

*was de HEER niet voor ons geweest toen de
mensen zich tegen ons keerden,*

3

אזי חיים בלעונו
בחרות אפם בנו

*ze hadden ons levend verslonden, zo hevig was hun
woede.*

4

אזי המים שטפונו
נחלה עבר על-נפשנו

*Dan had het water ons meegesleurd, de stroom
ons overspoeld.*

5

אזי עבר על-נפשנו
המים הזידונים

*wij zouden zijn overspoeld door het ziedende
water.*

6

ברוך יהיה
שלא נתננו טרף לשניהם

*Geprezen de HEER, die ons niet ten prooi gaf aan
hun tanden:*

7

נפשנו כצפור
נמלטה מפח יוקשים
הפח נשבר
ואנחנו נמלטנו

*wij zijn als een vogel ontsnapt uit het net van de
vogelvangens,
het net is gescheurd en wij, wij zijn ontkomen.*

8

עזרנו בשם יהוה
עשה שמים וארץ

*Onze hulp is de naam van de HEER die hemel en
aarde gemaakt heeft.*

Nw Bijbelvertaling 2004

Datheen: Dit is een loflied, waarin David de Heer dankt voor de overwinning op zijn vijanden.

Ik wil u loven, HEER, met heel mijn hart, vertellen van uw wonderdaden.

1 *Goudimel*
De tout mon cœur t'exalteray,
Seigneur et si raconteray
Toutes tes œuvres nonpareilles,
Qui sont dignes de grands merveilles.

*HEER ick wil v wt s'herten grondt,
Prysen end ouer al doen condt,
V' wonderen in alle wycken,
Die niet en sijn om vergelijcken.*

Maar de HEER zetelt voor eeuwig, zijn rechterstoel staat onwrikbaar vast.

1 *Ufkî*
Yā rezzāk vehhâb bî'l cân
Şükr idem sanâ ez dil ü cân
Hikâyet idem âmâlini
Âcâyîb kudret kemâlini.

7 *Goudimel*
Non, non: le Dieu qui est là haut,
En regne qui jamais ne faut,
Son throne a dressé tout propice,
Pour faire raison et justice.

*Och neen: want Godt met grooter kracht,
Die eewigh herschet hoogh geacht,
Is op den stoel soo't heeft gebleken,
Geseten, om t'recht wt te spreken.*

Zing voor de HEER die zetelt op de Sion, maak aan de volken zijn daden bekend.

7 *Ufkî*
Yok belki Allah behri hâl
Ebeden durur müteâl
Müzeyyen kürsüsünü kurdi
Üstünde hükmetmeğe oturdu.

11 *Goudimel*
Chantez en exultation
Au Dieu qui habite en Sion:
Prechez à gens de toutes guises,
Ses œuvres grandes et exquises.

*Loeft nu met lofsangen seer klaer
Godt die tot Zion woent eenpaer,
Vertelt sijn groote wonderwercken,
Maeckt dats' alle menschen bemercken*

Sta op, HEER, laat de macht niet aan mensen. Mogen de volken berecht worden in uw aanwezigheid.

19 *Ufkî*
Kalk ya Allah yetiş bu dem
Ki zorlu olmaya âdem
Öyle it ki kavimlerine
Huzûruna gele divâne

*Komt doch Heer toont nu v geweld,
Op dat de mensch' hem niet en stelt,
Teghen v, maer dat alle scharen
Voor v gericht' hen openbaren.*

Datheen: David looft in grote verwondering de grote kracht van God, de schepper van alle dingen, en zijn onuitsprekelijke goedheid.

HEER, onze Heer, hoe machtig is uw naam op heel de aarde. U die aan de hemel uw luister toont-

1 *Ufki*

Ey perverdegârimiz hakk ta'âla
Nekadar mucib ü'azîm ü 'âla
ismi 'izzetin bahr u berde
Semâ üstünde hem cemî yerde.

*O ONSE Godt end Heer seer hoogh gepresen,
Hoe heerlick moet doch uwen naeme wesen?
Ouer d'eerdryck streckt v heerlickheit schoon,
la wyder dan daer gaet des hemels throon.*

1 *Goudimel*

O Nostre Dieu et Seigneur amiable,
Combien ton nom est grand et admirable
Partout ce val terrestre spacieux,
Qui ta puissance esleve sur les cieux.

Zie ik de hemel, het werk van uw vingers, de maan en de sterren door u daar bevestigd,

3 *Ufki*

Ganem ü bakarı heb yünler ile
Cem 'î izâm ve a' zâ gönler ile
Tağda sahrâda otlar hayvânat
Cümlesi olmuşdur ana inâyat.

*Maer als ick wil aensien ende bemercken,
Die hemelen, Heer uwer handen wercken,
Die sterren, die mane, die ghy doer t'woort,
Maeckt ende stelt een yder op syn oort.*

schapen, geiten, al het vee, en ook de dieren van het veld,

7 *Goudimel*

Brebis et boeufs, et leurs peaux et leurs
laines,
Tous les troupeaux des hauts monts et des
plaines:
En general toutes bestes cerchans
A pasturer et par bois et par champs.

*Ossen, schaepen, haer wolle, end haer
vellen,
Die ghy op de berghen voedt sonder
quellen,
End op dat veldt weyden doet ouer al,
In bosschen, berghen end in menigh dal.*

7 *Ufki*

Her murgî ki havâda eder tayarân
Ve her mâhî ki suda eder seyrân
Ki deniz yollarında gezerler
Bahri muhîtdede durur üzerler

*de vogels aan de hemel,
de vissen in de zee en
alles wat trekt over de
wegen der zeeën.*

*HEER, onze Heer, hoe
machtig is uw naam op
heel de aarde.*

8 *Goudimel*

Oiseaux de l'air, qui volent et qui chantent,
Poissons de mer, ceux qui nagent et
hantent
Par les sentiers de mer, grands et petis,
Tu les as tous à l'homme assujettis.

*Die vlieghende voghelen die wel singen,
Die visschen der meÿers end oock alle dingen,
Dien ghy haer wesen end den adem gheeft,
Maeckt ghy hem onderdaen, iae al wat
leeft.*

9

O nostre Dieu et Seigneur amiable,
Comme à bon droit est grand et admirable
L'excellent bruit de ton nom precieux,
Par tout ce val terrestre spacieux!

*O onse God end Heer seer hoogh gepresen,
Ten rechten moet uwen naem heerlick
wesen,
Vwes naems heerlickheit in ouervloedt,
Streckt veel wyder dan den eerbodem
doet.*

Datheen: David, die door God is gestraft, bekent dat hij door zijn zonde de gramschap van God heeft gewekt. Hij bidt om vergeving van zijn zonden.

*HEER, straf mij niet in uw
woede, tuchtig mij niet in
uw toorn.*

1 *Sweelinck/Goudimel*

Ne veuillez pas, ô Sire,
Me reprendre en ton ire
Moy qui t'ay irrité:
N'en ta fureur terrible
Me punir de l'horrible
Tourment qu'ay merité.

*WILT my niet straffen Heere,
Die misdaen heb so seere,
In eenen grammen sin,
In uwen toorn veruaerlick,
Castijdt my niet so swaerlick,
Als ick wel weerdigh bin.*

1 *Ufkî*

Allahu kaviyyün ve'l-mezîr
Gazabla etme tâzîr
Beni günâhkârı
Arkamı idüp nedîb
Gayzında etme te'dib
Ben kulı, bedkârı.

*Heb erbarmen, HEER,
want ik kwijn weg.
Genees mij, HEER, ik ben
doodsbang,*

2 *Sweelinck*
Ains Seigneur, viens estendre
Sur moy ta pitié tendre:
Car malade me sens.
Santé donques me donne:
Car mon grand mal estonne
Tous me os et mes sens.

*Maer wilt v Heer' ontfaermen,
End ouer my erbaermen,
Ick ben seer swack altydt.
Wilt my gesondtheit geuen,
Want myn siel' end lyf beuen,
In desen mynen strydt.*

2 *Ufkî*
Ya rahîm Allah ve ya tevvâb
Bana rahm it bi's-sevâb
Ki vüçüdüm zaîf
Ya Allah sen vir şifâ
Ki gön'lüm ihfâ
Oldılar hem zaîf.

*ik vrees voor mijn leven.
Hoe lang, HEER, moet ik
nog wachten?*

3 *Ufkî*
Hem cânım çeküb çok ıstırab
Elemden olmuş harâb
Hem benim vebâlde
Ey kudreti çok Hüdâ
Nice bir beni cüdâ
Koyasın bu hâlde?

*Myn gheest hem oock ontstellet,
Swaer verschricken my quellet,
Vreese maectt my onvro.
O HEERE hoogh ghepresen,
Hoe langhe salt noch wesen,
Dat ick moet blyuen so?*

*Want doden noemen uw
naam niet meer! Wie in
het dodenrijk kan u nog
loven?*

5 *Goudimel*
Car en la mort cruelle
Il n'est de toy nouvelle,
Memoire ne renom:
Qui pensas-tu qui die,
Qui loue et psalmodie
En la fosse ton Nom?

*Want in de doodt seer wreede,
Wie is' die daer verbrede,
V' lof end eer bequaem,
Niemant sal in der hellen,
Vwen prys schoon vertellen,
Noch dancken uwen Naem.*

5 *Ufkî*
Zirâ kim tahkik eder memâ
Sana yok zıkr ü simât
Her kes sükût u ârda
Ve hem dahi ya celîl
İsmîni anarak tehîlîl
Kim eder mezarda?

Datheen: David roept alle mensen op om God, die alle dingen bewaart te loven; hij die regeert en verandert naar zijn inzicht, waardoor hij de ootmoedige en ellendige verheft.

קיג

<p>1
הללויה
הללו עבדי יהוה
הללו אתת שם יהוה</p>	<i>Halleluja! Loof, dienaars van de HEER, loof de naam van de HEER.</i>
<p>2
יהי שם יהוה מברך
מעתה ועד-עולם</p>	<i>De naam van de HEER zij geprezen van nu tot in eeuwigheid.</i>
<p>3
ממזרח-שמש עד-מבורר
מהלל שם יהוה</p>	<i>Van waar de zon opkomt tot waar zij ondergaat, zij geloofd de naam van de HEER.</i>
<p>4
רם על-כל-גויים יהוה
על השמים כבודו</p>	<i>Verheven boven alle volken is de HEER, verheven boven de hemel zijn luister.</i>
<p>5
מי כיהוה אלהינו
המגביה לשבת</p>	<i>Wie is gelijk aan de HEER, onze God, die hoog daar boven zijn woning heeft,</i>
<p>6
המשפילי לראות
בשמים ובארץ</p>	<i>die zijn oog richt naar beneden, wie in de hemel en op de aarde?</i>
<p>7
מקימי מעפר דל
מאשפות ירים אביון</p>	<i>Hij verheft uit het stof wie berooid is, uit het vuil tilt hij op wie alles ontbeert.</i>
<p>8
להושיבי עם-נדיבים
עם נדיבי עמו</p>	<i>Hij laat hem wonen bij hooggeplaatsten, bij de hoogsten van zijn volk.</i>
<p>9
מושיבי עקרת הבית
אם-הבנים שמחה הללויה</p>	<i>De onvruchtbare vrouw laat hij wonen in het huis, een vrolijke moeder van kinderen. Halleluja!</i>

Datheen: Dit is een lofzang waarin David God dankt, als hij verlost is van alle tegenspoed; waarin hij met vrolijk hart de goedheid die God hem heeft bewezen, prijst.

חִיק

21

אוֹדֵךְ כִּי עֲנִיתָנִי
וְתֵהִי לִי לִישׁוּעָה

Ik wil u loven omdat u antwoordde en mij de overwinning gaf.

22

אֶבֶן מֵאֲסוֹ הַבּוֹנִים
הִיְתָה לְרֵאשׁ פֶּנֶה

De steen die de bouwers afkeurden is een hoeksteen geworden.

23

מֵאֵת יְהוָה הִיְתָה זֹאת
הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ

Dit is het werk van de HEER, een wonder in onze ogen.

24

זֶה-הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה
נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ

Dit is de dag die de HEER heeft gemaakt, laten wij juichen en ons verheugen.

26

בְּרוּךְ הַבֹּא בִשְׁם יְהוָה
בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְהוָה

Gezegend wie komt met de naam van de HEER. Wij zegenen u vanuit het huis van de HEER.

27

אֵל יְהוָה וַיֹּאֵר לָנוּ
אֶסְרוּ-חַג בַּעֲבַתִּים
עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ

De HEER is God, hij heeft ons licht gebracht. Vier feest en ga met groene twijgen tot aan de horens van het altaar.

28

אֵל אֶתָּה וְאוֹדֵךְ
אֱלֹהֵי אֲרוֹמֶמְךָ

U bent mijn God, u zal ik loven, hoog zal ik u prijzen, mijn God.

29

הוֹדוּ לַיהוָה כִּי-טוֹב
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ

Loof de HEER, want hij is goed, eeuwig duurt zijn trouw.

25

אֲנֵא יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא
אֲנֵא יְהוָה הַצְּלִיחָה נָא

HEER, geef ons de overwinning, HEER, geef ons voorspoed.

Datheen: Door zijn voorbeeld om God te loven, spoort David alle gelovigen aan dit ook te doen.

קיא

<p>1
הללויה אודה יהוה בכל-לבב
בסוד ישרים ועדה</p>	<i>Halleluja! Ik wil de HEER loven met heel mijn hart in de grote kring van oprechten.</i>
<p>2
גדלים מעשה יהוה
דרושים לכל-הפציהם</p>	<i>Machtig zijn de werken van de HEER, wie ze liefheeft, onderzoekt ze.</i>
<p>3
הוד והדר פעלו
וצדקתו עומדת לעד</p>	<i>Zijn daden hebben glans en glorie, zijn rechtvaardigheid houdt stand, voor altijd.</i>
<p>4
זכר עשה לנפלאותיו
חנון ורחום יהוה</p>	<i>Hij stelde een gedenkdag in voor zijn wonderen, genadig en liefdevol is de HEER.</i>
<p>5
טרף נתן ליראיו
יזכר לעולם בריתו</p>	<i>Hij gaf voedsel aan wie hem vrezen, eeuwig gedenkt hij zijn verbond.</i>
<p>6
כה מעשיו הגיד לעמו
לתת להם נחלת גוים</p>	<i>Hij toonde zijn volk de kracht van zijn daden en gaf hun het land van andere volken.</i>
<p>7
מעשי ידיו אמת ומשפט
נאמנים כל-פקודיו</p>	<i>Waarheid en recht zijn het werk van zijn handen, uit al zijn regels blijkt zijn trouw,</i>
<p>8
סמוכים לעד לעולם
עשויים באמת וישר</p>	<i>ze zijn onwrikbaar, voor altijd en eeuwig, gemaakt volgens waarheid en recht.</i>
<p>9
פדות שלח לעמו
צוה-לעולם בריתו
קדוש ונורא שמו</p>	<i>Hij heeft zijn volk verlossing gebracht, voor eeuwig zijn verbond ingesteld. Heilig en ontzagwekkend is zijn naam.</i>
<p>10
ראשית חכמה יראת יהוה
שכל טוב לכל-עשיהם
תהילתו עומדת לעד</p>	<i>Het begin van wijsheid is ontzag voor de HEER, wie leeft naar zijn wet, getuigt van goed inzicht. Zijn roem houdt stand, voor altijd.</i>

Yâ İlâhi senden gudedet
Bize vir İslaha müddet
Mevt yetişmedin bâşiddet
Yâ muhbî bidderecât.

Hayri işe gücenirim
İbadete üşenirim
Muhtac değilsin sanırım
Yâ ganî anil mürâcât.

Günahım misli kehkeşan
Ömrümde hayrata nişan
Komayup kaldım perişan
Yâ gayyas fizze lûûcât.

Dünyâ venefsin bûsından
Hem şeytan vesvesesinden
Ufkî ister necat senden
Yâ fettah ve kadil hâcât.

*Oh God, door U beseffen wij pijn,
schenk ons tijd ons te verbeteren,
voordat de dood ons treft,
oh, niet te evenaren Vriend.*

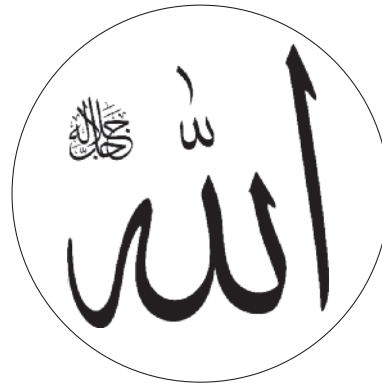
*Naar goede daden streef ik niet;
ik ben te gemakzuchtig om te bidden.
Waar ik me druk over maak is voor U van geen waarde;
U, aan wie ik geen gebed wijd.*

*Mijn zonden reiken tot aan de sterren.
Mijn leven bevat geen goede werken.
Mijn ziel onthoudt zich van goede raad.
Oh Redder, behoedt mij voor dwaalwegen.*

*Ik, Ufkî, smeeek u om bevrijding
van de kus van de wereld,
van het gekluisterd zijn aan het ik,
van de listen van de duivel,
oh, Verlosser van mijn ziel en Helper in de nood.*

Vertaling Scherzando

*Kalligrafische afbeelding
VOOR ALLAH*

Datheen: David wil worden beschermd voor de grote vervolging van Saul. Hij maakt duidelijk dat hij onschuldig is.

*HEER, mijn God, bij u
schuil ik, bevrijd mij van
mijn vervolgers, red mij,
ze zullen mij nog
verscheuren als leeuwen,
mij meesleuren zonder
dat iemand mij redt.*

1 *Ufki*
Ümîd tutub sana siğindim
Pes amân verüb ey efendim
Beni itrâd eden erden
Kurtar cümle düşmenlerden
Tâki onların ser 'askeri
Bende kuramaya her yeri
Beni etmeye şirveş şiken
Bir kurtarıcım yok iken.

*OP v hop' ick Heer t'allen tijden,
Wilt my doch voor al die bevryden,
Die my haeten met onuerstand,
Dat ick hen niet vall' in die hand.
Dat haer ouerste my niet vanghe,
End my als eenen Leewe strange,
Niet verniel' end maeke ter schand',
Bloot sijnde van uwer bystandt.*

1 *Goudimel/Sweelinck*
Mon Dieu, j'ay en toy esperance,
Donne moy donc sauve assurance,
De tant d'ennemis inhumains,
Et fay que ne tombe en leurs mains:
Afin que leur chef ne me grippe,
Et ne me desrompe et dissipe,
Ainsi qu'un lion devorant,
Sans que nul me soit secourant.

Datheen: Deze psalm verhaalt, hoe de vijanden van Christus en zijn kerk in schande zullen omkomen.

*Wartoe leidt het woeden
van de volken, het rumoer
van de naties? Tot niets.
De koningen van de aarde
komen in verzet,
de wereldmachten
spannen samen tegen de
HEER en zijn gezalfde:*

1 *Goudimel/Sweelinck*
Pourquoy font bruit et s'assemblent les
gens?
Quelle folie à murmurer les meine?
Pourquoy sont tant les peuples diligens
A mettre sus une entreprise vaine?
Bandez se sont les grands rois de la terre,
Et les primats ont bien tant presumé,
De conspirer et vouloir faire guerre,
Tous contre Dieu, et son Roy bien-aimé.

*WAERom raest dat volck met sulcken
hooghmoedt?
Waerom komen die heydenen te samen?
Wat is datse vergeefs so woeden doet?
End raetslaen van dinghen die niet betamen?
Die Koningen hen te samen verbinden,
Die voornaemst' al sijn ooc daer toe bedacht,
Godt te bestrijden sy hen onderwinden,
End synen gesalfden met grooter macht.*

*Wij moeten hun juk
afwerpen, ons van hun
boeien bevrijden.
Die in de hemel troont
lacht, de Heer spot met
hen.*

*Jij kunt ze breken met een
ijzeren staf, ze stukslaan
als een aarden pot.
Daarom, koningen, wees
verstandig, wees
gewaarschuwd, leiders
van de aarde.
Onderwerp u, toon de
HEER uw ontzag, breng
hem bevend uw hulde.*

2 Ufki

Derler ki kovalum bendelerini
üstümüzden atalım iyilerini
Ve dahı bazı gayr güft ü gular
Semāda sakinse onlara güler
Rab onları heb mühreye tutar
Bātıl ola heb bu kadar güftār
Çün bīpervādir onlardan ol kādir
Duya hikmetini her kavm-ı gādir.

5

Onları lāzım olub sögesin
Kahr edüp demir çubukla dögesin
Çömlekçi sakısın gibi ezesin
Tā kim nizām u intizāmı düzesin
Pes şimdi ey yerin pādişāhları
Ālim olun düzün Hakk rahları
Ve ey eyāletlerin hākımleri
Müteeddiben tutun sakımleri.

5 Goudimel

Verge de fer en ta main porteras
Pour les dompter, et les tenir en serre:
Et s'il te plaist menu les briseras,
Aussi aisé comme un vaisseau de terre.
Maintenant donc, ô vous et rois et princes,
Plus entendus et sages devenez:
Juges aussi de terres et provinces,
Instruction à ceste heure prenez.

*Sy spreken t'saem, Laet ons breken met een,
Haer banden al, daer met sy ons verstricken:
End t iock dats' ons hart opleggen gemeen,
Laet ons verwerpen end breken in sticken.
Maer God die den hemel bewoent gepresen,
Sal se belachen, want haer doen hy siet,
Haer opstel sal van hem bespottet wesen,
Want het is ydel, end Godt acht het niet.*

*Ghy sult draegen eenen yseren staf,
Om die al te dwingen dats' v doen eere:
Ghy sults' in den windt verstroyen als kaf,
End morselen als een eerden vat teere.
Dies ghy Koninghen end Vorsten der eerden,
Wilt myn onderwys met herten ontfaen,
End ghy Rechters wilt met ootmoet
aenvērden,
T' goet vermaen dat v van my werdt
gedaen.*

Datheen: David is verbannen. Hij lijdt en verwacht nog meer lijden door de pluimstrijkers die Saul omringden. Daarom bidt hij tot God, die het boze altijd haat en goedgunstig is naar de gelovigen.

Hoor mijn woorden, HEER, sla acht op mijn klagen.

1 *Ufkî*
 Diyeceğim kelimâtımı
 Ya Allah sen eyle ir'a
 Sana ederim istir'a
 Bil efkâr u taallümâtımı
 Melâmetimi.

*VERhoort O Godt myn woorden klachtigh,
 Laet uw' ooren op sijn gedaen:
 End wilt doch d'oorsaecke verstaen,
 Myns klagens end suchtens eendrachtigh,
 O Heer almachtigh.*

Luister naar mijn hulpgeroep, mijn koning en mijn God, tot u richt ik mijn bede.

2 *Goudimel*
 Entens à la voix tres-ardente
 De ma clameur, mon Dieu mon Roy,
 Veu que tant seulement à toy
 Ma supplication presente
 J'offre et presente.

*Hebt acht op myn suchen ghestadigh,
 Myn Godt end Koningh groot gheacht,
 Dewyl' ick tot v met aendacht
 Myn smeecken doe, O Heer genaedigh,
 Ende weldaedigh.*

In de morgen, HEER, hoort u mijn stem, in de morgen wend ik mij tot u en wacht.

2 *Ufkî*
 Dâd-ı feryad u âvâzımı
 Dinlegil ey Pâdişâhım
 Sanadır du'â vü âhım
 Ya Allah kabul it nâzımı
 Hem niyâzımı.

*Des morgens vroegh, voor den daegraede,
 Sult ghy my verhooren eenpaer,
 Want seer vroegh sal ick v voorwaer,
 Bidden, wachtende vroegh end spaede,
 Op v' ghenaeede.*

U zegent de rechtvaardigen, HEER, als een schild beschut hen uw genade.

3 *Goudimel*
 Matin devant que jour il face,
 S'il te plaist, tu m'exauceras,
 Car bien matin prié seras
 De moy, levant au ciel la face,
 Attendant grace.

3 *Ufkî*
 Seher vaktinde ya ilâhım
 İcab et serâğgâzımı
 Subhen hamd namazımı
 İdem ki sensin nazargâhım
 Hem penâhgâhım.

*Want ghy sijt mildt end ouervloedigh
 Den vromen man, Heer goedertier,
 Met uwe gunst dect ghy hem schier,
 Als met den schildt, Ghy sijt so goedigh,
 End seer langhmoedigh*

12 *Ufkî*
 Zirâ yâ vehhâb yâ settâr
 Sâdika verüb berekât
 Hem lütfen edüb harekât
 Siper gibi ide istibar
 Hatârbehâtâr.

Datheen: David onderwijst dat degenen die God vrezen in alle openheid en in het verborgene, echt gelukkig zijn.

קכח

<p>1
שיר המעלות
אשרי-כל ירא יהוה
ההלך בדרכיו</p>	<i>Gelukkig ieder die ontzag heeft voor de HEER en de weg gaat die hij wijst:</i>
<p>2
יגיע כפיך כי תאכל
אשריך וטוב לך</p>	<i>je zult eten wat je werk opbrengt, geluk en voorspoed vallen je toe,</i>
<p>3
אשתך כגפן פריה
בירכתי ביתך
בניך כשתלי זיתים
סביב לשלחנך</p>	<p><i>je vrouw als een vruchtbare wijnstok in het midden van je huis,
je kinderen als jonge olijfbomen in een kring om je tafel.</i></p>
<p>4
הנה כי-כן יברך
גבר ירא הנה</p>	<i>Ja, zo wordt gezegend de man die ontzag heeft voor de HEER.</i>
<p>5
יברכך יהוה מציון
וראה בטוב ירושלים
כל ימי חיך</p>	<i>Ontvang de zegen van de HEER uit Sion, verheug je in de voorspoed van Jeruzalem, alle dagen van je leven,</i>
<p>6
וראה-בנים לביך
שלום על-ישראל</p>	<p><i>en verheug je in de kinderen van je kinderen.
Vrede over Israël!</i></p>

Detail van de Cantoria Luca della Robbia
(15e eeuw, Florence) – bron: Sailko

Scherzando

Scherzando, de naam zegt het al, is een koor met een knipoog en bestaat uit 45 enthousiaste zangers uit Driebergen en omstreken. Dit jaar viert het koor zijn vierde lustrium.

Scherzando heeft in de loop der jaren een uitgebreid repertoire opgebouwd. Hoogtepunten uit het Nederlandse repertoire zijn o.a. 'De Schipbreuk' (Wagenaar), de 'St. Jorismis' (Finckers) en 'Zoo Buddingh Zoo' (Strategier). In deze rij mogen zeker niet ontbreken 'Acis and Galatea' (Händel), 'Ruddigore' (Sullivan), het 'Requiem' (Fauré) en de 'Missa Criolla' (Ramírez). Natuurlijk worden ook graag a capella-liederen gezongen, uit de Renaissance tot heden.

TOEKOMSTMUZIEK

Op 22 november vindt in de Grote Kerk te Driebergen een tweede jubileumconcert plaats met een selectie uit geliefd oud repertoire en een speciaal voor Scherzando geschreven compositie van de jonge componist Bruno Vlahek (Kroatië, 1986).

Zie ook de website: www.scherzandokoor.nl

Reinhard Reed Findenegg, dirigent

Na zijn studie muziekregistratie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, studeerde Findenegg in Hongarije aan het Muziekpedagogisch Instituut Zoltán Kodály piano, methodiek, zang en koordirectie, voltooide de studie Schoolmuziek aan het Conservatorium in Amsterdam en volgde de Kurt Thomas Cursus voor koordirigenten in Utrecht.

Findenegg heeft ervaring opgedaan bij diverse koren, waaronder Kamerkoor Decamerone in Utrecht. Hij leidde Popkoor 'Remix' in Almere, waarmee hij in 2005 de tweede plaats behaalde op het grote popkorenfestival 'Hot Zone' in Apeldoorn.

Hij werkte als vakleerkracht en consulent muziek voor het basisonderwijs en is tegenwoordig docent methodiek/didactiek aan de Opleiding Docent Muziek van het Conservatorium van Amsterdam.

Sinds november 2006 is Findenegg dirigent van Scherzando.

Zangers van Scherzando

Sjoerd Andringa | Eva van Asbeck | Alfred Balkema | Ineke Berger | Claar Bergmans | Selma Bijl | Kees Blankendaal | Marjorie Blok | Gerard van der Boom | Nadamo Bos | Dafne Boukema | Riny van der Burg | Ewout Costeris | Lies Dekker | Dolly van Doremalen | Anita van Eis | Ingrid Esmeijer | Joop Geerling | Barbera Groeneveld | Elly van der Heide | Piet Heemskerk | Jef Helmer | Sonja Helmer | Ger Hoogerwerf | Tineke van Houten | Guusje de Jong | Heleen Keijzer | Cees Klik | Berdien Liefhebber | Hans Liefhebber | Virga Lipman | Anne Mittelmeijer | Trudy Nieuwenhuijs | Marc van Pelt | Angela Polman | Anneke Preenen | Jannie Schaap | Jeanne Schaberg | Lucie Schoenmakers | Jaap Schravessande | Paul Sloven | Hanno Smits | Jeanette van Ulden | Maike Visser | Helen Wolfs

Projectleden Scherzando

Leonard Goudswaard | Jan Hardeman | Bart Horeman | Christoph Marthaler | Mathieu van Meijel | Jelle Mulder | Martin van der Randen | Vincent de Vries

Basilius College

Ook koordirigenten en klassiek opgeleide zangers en zangeressen hebben de wens om in een goed kamerkoor te zingen. Het Basilius College, onder leiding van Bas Ramselaar, komt daaraan tegemoet. Het is erop gericht om enerzijds een koor van goed niveau op de muzikale kaart te zetten, en anderzijds om in groepsverband te blijven werken aan eigen stemvorming.

Het koor is in 2011 van start gegaan met repetities in Zeist op de vrijdagochtend. Inmiddels is er een gevarieerd repertoire opgebouwd met werken uit alle stijlperiodes en windstreken.

Het Basilius College treedt veelvuldig op door heel Nederland.

TOEKOMSTMUZIEK

De eerstvolgende concerten met 'Best of Basilius' zijn op 23 en 24 mei in Zeist en Hilversum.

Zie ook de website: www.basiliuscollege.nl

Bas Ramselaar, dirigent

Na zijn studie solozang aan het Utrechts Conservatorium en aanvullende scholing zong de bas Bas Ramselaar bij het Nederlands Kamerkoor en het solistenensemble van de Nederlandse Bachvereniging.

Als solist trad hij in de loop der jaren met diverse orkesten op in binnen- en buitenland en werkte mee aan talrijke radio-, tv- en cd-opnamen. Ook kwamen er twee solo-cd's van hem uit met liederen van W.A. Mozart en aria's uit cantates van J.S. Bach. Zijn grote liefde ligt bij de vocale religieuze muziek uit alle eeuwen, het stijlgetrouw interpreteren van de composities en het overdragen van de betekenis van de gezongen teksten.

In 2007 zette hij een punt achter zijn grote carrière als solo-zanger en volgde de stem van zijn hart: dirigeren en doceren, waaronder in Amersfoort: het St. Joris Kamerkoor, Toonkunst Amersfoort, het Amersfoorts Kantatekoor & Orkest en de Bach Cantorij Baarn & Orkest. Bas Ramselaar is artistiek leider/dirigent van het Basilius College. Naast al deze activiteiten is hij werkzaam als zangpedagoog, co-repetitor en docent stem- en koorvorming.

Zangers van het Basilius College

Thea Bakker | Ineke Baksteen | André van den Bergh | Margo van Biezen | Kees Doevendans | Peer Doevendans | Tamara Ester | Roland Hangelbroek | Margareth Iping | Gijsbert van de Lagemaat | Lydia Liefing | Rob Meijer | Arie Perk | Tjalling Roosjen | Tobias Segura Peralta | Maria Segura Thijssen | Caralita Vincenten | Dik de Weger | Claudia Witlam

Woorden van dank

De ‘verbinding’ die wij in het concert Sacred Bridges muzikaal beleven heeft nog op vele andere manieren vorm gekregen.

Zangers van Scherzando en Basilius College bezochten de synagoge van de Liberaal Joodse Gemeente en de Turkse ULU-moskee, beide in Utrecht, en de Turkse moskee in Driebergen. Zij werden gastvrij ontvangen en rondgeleid.

Roel Bosch gaf in de ULU-moskee een lezing over de betekenis van psalmen in de joodse en de christelijke traditie en de wijze waarop Ali Ufkî de psalmteksten en -muziek heeft geïntroduceerd aan het hof van de Sultan van Constantinopel. In de Turkse moskee in Driebergen vertelde **Jan Raas** hoe de vier componisten van Sacred Bridges ieder op hun wijze bruggenbouwers waren.

De twee films in het **Filmhuis Parklaankerk**, ‘Le fils de l’autre’ en ‘Knowledge is the beginning’, brachten op ontroerende wijze in beeld hoe het wij-zij denken (in deze films: Israël – Palestina) doorbroken kan worden.

In een twee-daagse workshop wist **Stephen Connolly** de kwaliteiten van Scherzando en Basilius College prachtig met elkaar te verbinden.

Wie hebben dit alles mogelijk gemaakt?

Onmisbaar waren natuurlijk de beide dirigenten, Reinhard Reed Findenegg en Bas Ramselaar, die dit concert met de twee koren instudeerden.

Een werkgroep zorgde voor de publiciteit voor de concerten, de lezingen en de films, voor het contact met Sarband en Stephen Connolly, voor de fondsenwerving, de kaartverkoop, de website, en het programmaboekje. Deze werkgroep bestond uit de Scherzando-leden Jeanne Schaberg, Jef Helmer, Heleen Keijzer, Jeanette van

Ulden, Sonja Helmer, Nadamo Bos, Hanno Smits, Marjorie Blok en Virga Lipman, en verder uit Arie Nico Verheul, voorzitter van het Utrechts Platform Levensbeschouwing en Religie (UPLR), en Margo van Biezen, namens het Basilius College. Bob Tempelman en Joop van Lammeren waren beschikbaar voor vele hand- en spandiensten.

Elly van der Heide ontwierp het prachtige logo, en ze maakte de affiche en het omslag voor het programmaboekje. **Henk Pietersma** gaf toestemming om hiervoor één van zijn psalmschilderijen te gebruiken. Paul Sloven maakte de partituur klaar voor de computerstudie. Angela Polman hielp met de vertaling van enkele teksten.

Partners in Driebergen waren: de Driebergse Raad van Kerken, de Turkse Vereniging Driebergen, het Filmhuis Parklaankerk, het Driebergs 4 en 5 mei Comité, en Boekhandel Jacques Baas. En in Utrecht: het UPLR en de Turkse Vereniging Utrecht.

Petra de Bruijn (Universiteit van Leiden) hielp met de fonetische uitspraak van het Ottomaans, en de heer Moshé Lewkowitz en Mevrouw Nava-Tehila met de Hebreeuwse teksten.

Financiële steun kwam van het Prins Bernhard Cultuur Fonds, het Fonds voor Cultuur Participatie, het Fentener van Vlissingen Fonds, de Haëlla Stichting, de gemeente Utrechtse Heuvelrug, Filmhuis Parklaan, de Raad van Kerken Driebergen, de Werkgroep Kerk en Israël van de Raad van Kerken Driebergen, het KFHein Fonds en het Mien van ‘t Sant Fonds.

Steun in natura werd gegeven door Drukkerij Libertas en Jos Jansen Salesconnect, beide in Bunnik, door de Grote Kerk in Driebergen, de Geertekerk in Utrecht, en door Showprint.eu, reclame & ontwerp, Driebergen-Rijsenburg.

kfHein, fonds

Muziek verbindt

Sacred Bridges laat de verbinding zien tussen **psalmen** die in de 16^e en 17^e eeuw werden gecomponeerd door Salomone Rossi, Claude Goudimel, Jan Pieterszoon Sweelinck en Ali Ufkî. Deze **componisten** hebben hun wortels in de Joodse, Christelijke en Islamitische cultuur.

In het **Sacred Bridges** concert is koormuziek vervlochten met het meeslepende geluid van Turkse instrumenten, solozang van een Joodse en Islamitische voorzanger en de mystieke dans van een derwisj. Zo brengen wij 'Sacred Bridges' in klank en sfeer tot uitdrukking.

Het vermaarde Duits/Turkse ensemble **Sarband** staat voor muziek die verbinding tot stand brengt.

In Sacred Bridges werkt Sarband samen met gemengd koor **Scherzando** uit Driebergen en kamerkoor **Basilius College** uit Zeist. De muzikale leiding is in handen van voormalig King's Singer **Stephen Connolly**.

Met dit concert willen wij een brug slaan tussen groepen in onze samenleving die elkaar niet vanzelfsprekend ontmoeten, passend in dagen van herdenken en bevrijding.

SACRED BRIDGES PROJECT
— muziek verbindt —